

DEBRECEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGA. DASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

A pénzintézetek ügykezelése.

Az utolsó hetek eseményei eléggé igazolják a szükséges voltát annak, hogy nagy pénzintézetek, melyek kezelésére a közönség vakon rábizza összes vagyonát, oly módon ellenőriztessenek, hogy a közönség bizalma egy pillanatra se ingadozzék.

Mondhatnók-e a mi intézeteinkről, hogy az ellenőrzés kizár minden kételyt? Épen nem. Nálunk is úgy van, mint másutt. Intézeteink csupán a hivatalnokok becsületességétől függenek; de a magyar pénzintézetek hivatalnokai eddig becsülettel felelték meg állásaiknak.

Csak hogy ez magában véve nem elég. A közönség megnyugtatóra szüksége, hogy az intézeti igazgatóság és a felügyelő bizottság szigorúan megfeleljenek kötelességüknek.

Ez pedig a mi jelenlegi körülményeink mellett nem lehetséges. Az igazgatóságok, a felügyelő bizottságok többnyire oly elemekből rekrutálódnak, melyeknek egyáltalában kevés fogalmuk van teendőikről és ennélfogva azoknak legjobb akarat mellett sem képesek megfelelni. És még egy másik baj abban áll, hogy egyes emberek 15 intézetenél is bevéleltetik magukat és így legjobb akarat és tehetséggel párosulva sem rendelkezhetnek a kellő idővel arra, hogy kötelességeiknek megfelelhessenek.

Ezért nem tartjuk feleslegesnek, intézeteinket arra figyelmeztetni, hogy a közönség megnyugtatóra végett jó lesz, ha egyes családok igazgatósági és felügyelőbizottsági priviligiumát megszüntetik és nem annyira hazai gynevezett „kapacitásokat”, mint inkább munkás, tehetséges embereket keressenek föl, kik elvállalt kötelességüknek meg is fognak felelni.

Utóbbi időben az tapasztalható, hogy csakis nagynevű emberek és egyes „mácherék” foglalnak helyet az igazgatóságokban. Az évi honoráriumot rendszeresen zsebre rakják, hogy ezért semmit sem tesznek, az nyilvános titok.

Ez a közönséget nem nyugtatja meg. És minthogy a pénzintézetek nem csupán a részvénytulajdonosoké, hanem nagyobbbrészt a betevők tökéivel dolgoznak, okvetlenül szükségesnek mutatkozik, hogy minden pénzintézet igazgatóságában és felügyelőbizottságában a betevők is képviselve legyenek.

Ezt, mint leghelyesebb és legraktikusabb ellenőrzést ajánljuk, bár jól tudjuk, hogy ezen reform sokaknak nem fog tetszeni.

De ezen reformot életbe kell léptetni intézeteinknek mielőbb, mert szükségesnek mutatkozik; különösen szükségesnek látszik, hogy egyes testületek, mint p. o. az egyházak, árvaszékek stb., melyek nagy vagyonokat tesznek be egyes pénzintézeteknél, azok igazgatóságában vagy felügyelőbizottságaiban képviselve legyenek.

Ha a betevők és az erkölcsi testületek képviselői felügyeleti joggal bírnak azon intézeteknél, melyre vagyonukat bízta, akkor méltán várhatjuk, hogy előre nem látott válságok esetében a nagy közönség teljesen meg legyen nyugodva.

A csongrádi választás. Csatar Zsigmond a csongrádi független-antiszemita-párt képviselőjelöltje a hó 28-án tartotta meg nagyszámú közönség jelenlétében programbeszédét. A beszéd nagy hatást idézett elő. Utánna Rácz Géza, Persay Ferenc és Verhovay Gyula beszéltek a nép élők helyeslései között. Csatar megválasztása kétségtelen. A választás jan. 14-én lesz.

A bíróságok és az ügyészség. Jogász-körökben nagy feltűnést tesz, hogy a kuria a napokban átiratot intézett az igazságügyi miniszterhez, melyben panaszt emel egy kir. ügyész ellen a miatt, mivel az egy bizonyos esetben vádat nem emelt és ennek folytán a bíróság kénytelen volt az eljárást azon egyén ellen megszüntetni. A Jogi. Közl. ez esetet tár-

gyalván, azon véleményét fejezi ki, hogy az ilyen lépésre a kurianak nem volt joga. Törvény szerinti az ügyészség a bíróságtól független és közvetlenül az igazságügyi miniszternek rendeltetik alá. Minthogy a kuria is ez ügyben az igazságügyi miniszterhez fordult, azt véljük, hogy a szigorú jogi szempont a kuria mellett szól.

Felozlatott gyűlés. Triesztben a napokban 63 vidéki földbirtokos gyűlt össze, hogy egy új politikai egyület alapításáért értekeztek. Tanácskozás közben egyszerre megjelent egy rendőrbiztos s felozlatta a gyűlést, az alapszabály-tervezetet pedig lefoglalta.

A felsőház reformját illető javaslatnak elfogadása nincs biztosítva s ennek folytán a kormány kijelenteti a P. Li.-ban, hogy a javaslatot nem tekinti kabinetkérdésnek. Ez természetesen a legkényelmesebb. A P. Li. azt is mondja, hogy a választást a kormány semmi szín alatt sem fogadja el, a czimzetes püspököket illetőleg azonban hajlandó bizonyos kompromisszumra, ha ezzel egyidejűleg más hitfelekezetek képviselői is nagyobb számmal fogadtatnak be a felsőházba.

Zágrábi hírek. Mind a nemzeti párt, mind a Starcevic-párt értekezletet tartott. A starcevicisták elhatározták, hogy ha a holnapi első ülésen megjelenésüket megakadályozzák, a ház harmadik ülésén fognak megjelenni, mert e napon a Stroszmayer-pártiak is jelen lesznek a tárgyaláson, miután nézetük szerint az a nyolcz ülés, melyről a Starcevic-pártiak ki voltak zárva, eltelet. A többség véleménye szerint a kizárt képviselők csak a negyedik ülésen vehetnek részt. A nemzeti párt ülésén Hrvát elnök jelentést tett azon küldöttségnek eljárásáról, mely ő Felsőházba a királynak a horvát tartománygyűlés feliratát átnyújtotta. A tartománygyűlés holnapi ülésén a királyhoz intézett beszédét, valamint ő Felsőházba választás szövegeit szövegében fogja közölni. Biztos forrásból jelenthető, hogy a republikánus bizottság választásánál a többség, mely a bizottságban 12 tagot számlál, a Starcevic és Stroszmayer-pártnak összesen 5 ülést akar felajánlani.

Anarchista gyűlés. Parisban a muika nélküli anarchista és szocialista a Levis-teremben gyűlést tartottak, mely megint nagyon viharos folyamatot vett. Ismételye verekedés támadt az anarchisták és szocialisták közt. Mindegyik párt külön szöveket emelt magának. A dulakodásban egy ember kézzel megragadott. Mikor a megjelentek távoztak, zajosan elteleték a kommunét. A gyűlésterem előtti térről a rendőrség elűzte az összesereglett munkásokat.

Mogy-e Bismarck hg. Parisba? Ezzel a kérdéssel foglalkoznak egy párisi, mint a berlini lapok. A párisi „Figaro” által felvevett hír sokkal érdekesebb volt, semhogy agyon lehetett volna hallgatni s így most már Bismarck hg. felhivatalos lapja, a „Nordd. Allg. Ztg.” is kénytelen reflektálni reá, természetesen kategorikusan megczafolva a „Figaro” jelentését, de azután rögtön megjegyzi, hogy a viszony a két állam között oly jó, hogy nagyon kár volna azt ilyen merész lépéssel koczkaztatni. A „Nordd. Allg. Ztg.” külföldön ezeket írja: A két nagykovet (t. i. a berlini francia és párisi német) oly mértékben élvezik az illető kormányok bizalmát, hogy könnyen elintézhetik a felmerülő ügyeket. De ha mégis előadná magát az eset, a mely szükségessé tenné a francia miniszterelnök és a német kancellár személyes megbeszélését, úgy el lehetne ezt végezni minden olyan feltétel nélkül, amint a német kancellár párisi látogatása okvetlenül, maga után vonna. Ha nem a „Nordd. Allg. Ztg.” és a kormányhoz közel álló körök bármennyire igyekezzenek gár, azért mégis erősen tartja magát a hír, hogy Bismarck és Ferry találkoznai fognak, de most már azzal a módosítással, hogy a találkozás esetleg nem Parisban, hanem valahol másutt mene végbe, aminek lehetőségét különben a „Nordd. Allg. Ztg.” is koncedálja. Parisban azt is beszéltek, hogy Jules Ferry Berlinbe készül. Most már persze kérdés, hogy melyik a igazi verzió? Ugy hisszük az egész annyiból áll, hogy Bismarck hg. bizalmasan tapogatózott Parisban, vajon miképen és mikor lehetne megcsinálni a szóban forgó találkozást. Miután még maga a találkozás kérdése sincsen tisztába hozva, arról természetesen nemis szólhatunk, hogy a két államférfiu par excellence, mely ügyek fölött akar tanácskozni találkozássukkor?

Veres verekedés a bolgár — „parlamentben.” Szófiából írják decz. 20-iki kelettel

a N. Fr. Pr.-nek a következőket: „A bolgár parlament tegnap egy visszataszító eseménynek volt színhelye. Szivacsev, az ellenzék tagja, Stoilov és Szaraszov pártjához, azzal vádolta a Karavelov-kormányt, hogy nincs más célja, mint az építendő czaribrod vakarelli vasutat orosz vállalkozók kezére játszani. Szivacsev azt is bizonyította, hogy a vasuti törvényt nem a kormány, hanem a vasut építészeti szakosztály főnöke, az orosz Hilkow herceg dolgozta ki. Midőn végül Szivacsev azzal vádolta a bolgár miniszterelnököt, hogy a bolgár államkincstár kárára azótt némely manipulatiokat támogatott, felállt Karavelov és felzölitte a szobranje elnöket, hogy vonja meg a szót a szónoktól. De minthogy a ház elnöke ezen kivánságnak nem tett eleget, miutegy a harmincz kormánypárti képviselő Szivacsewre rohant és addig verték, míg nem több sebből vérezve összerogyott. — Külföldi képviselői, kik az ülésen jelen voltak, a botránnyos eset lezajlása közben elhagyták a termet; a karzatokon levő közönség pedig hangos szavakban adott kifejezést az eset feletti utálatának és visszatetszésének.”

Horvát tartománygyűlés. A tartománygyűlés decz. ötlet Hrvát Mirko elnök megnyitván, jelentést tesz azon fogadtatásról, melyben a felirati küldöttség a tartománygyűlés feliratának ő felsége kezébe történt átadása alkalmával november hó 13-án a budapesti királyi váralkabban részesült. Király ő felsége elnök beszédére a következő szavakkal válaszolt: „Kegyesen veszem tudomásul e feliratot, mint a horvát-szlavon tartománygyűlés hódolatának biztosítását s reményem, hogy az továbbra is lojálisan a törvény alapján állva, kedvelt horvát-szlavon királyiágaink jólétének előmozdítására fog törekedni.” Az országos kormány benyújtja az indemnyitól szóló törvényjavaslatot, mely szerint az indemnyit 1885. évi april hó 30-ikáig keretik. A törvényjavaslat a ház tagjai közt azonnal szétosztattott.

Gabonatermelésünk és kézműiparunk.

Hazánk földtani és egaji viszonyainál fogva a legkedvezőbb fekvéssel bír nemcsak Európában, hanem a gabona és takarmánytermelés, marha-tenyésztés illetőleg talán az egész világon.

Mert földtalajunk még ma is az őserőtől duzzad, növénye rostos, buzája aczélos s az azon felülről és kifejelet igavonó állatok erősek, munkabírók, kitartók, míg a vágómarhánk husa rostos s ennélfogva táplálóból, mint minden más országé a világon.

Ezt elismerték már régebben, s elismerik még ma is, mindenütt, hol a gabona és vágómarha minőségére meg tekintettel vannak.

De az utóbbi években s főképen az idén, azt tapasztaltunk mégis, hogy gabonánk már nemcsak Oroszország és az eszakerikai egyesült államok, hanem Oláhország is sikeresen versenyeznek mindenütt, hol nem a minőség, hanem a mennyiség s ennek következménye az olcsóság a fő és egyedüli szempont.

Igaz, ismerték valaha a magyar buza értékét s meg is fizették, tekintet nélkül arra, hogy mennyiség tekintetében milyen volt a termés, itt és más gabonatermő országokban. De a kapzsi üzérkedés, mely nem a minőségre, hanem a mennyiségre fekteti a fősúlyt napjainkban már annyira fölkerekedett, hogy az elsőrendű magyar búzát sohasem bocsátja áruba egy magában, hanem csak sejeites minőségével keverve, mi által természetesen annyira megrontja gabonánk hitelét a külföldön, hogy azzal már az említett országok gabonája is teljes sikerrel versenyez mindenütt.

Dicséretes kivételt ebben a tekintetben még malmaink képeznek, melyek a gabonát a belföldön, kapzsi közvetítők mellőzésevel szervezve be, lisztjeikkel tuzsárnyalják más, bármely országnak hasonló termékét s a külföldön még mindig elsőseget biztosítanak a magyar liszt részére.

Igy tehát, a malmok utján még fentartatunk darab ideig gabonatermésünk prestigejét, de minden pillanatban atól kell tartanunk hogy malmainkat is elragadtatja az üzérkedés szelleme, árja s akkor jó darab időre le kell mondanunk, még reményről is annak, hogy gabonánk régi jó hírnevét visszazerezve, annak megbízható, jó piacokat találjunk.

Arról kell tehát gondoskodnunk és arra kell hatnunk minden eszközzel, hogy gabo-

nánknak legalább itthon meglegyenek biztos piacjai, s a belföldi fogyasztók belföldi termékekkel fedezzék szükségleteiket. Így földmivelésünk még mindig meg fog állhatni azon a színvonalon, mely szükséges, hogy a velejáró terheket fedezze és némileg a ráfordított munkát is jutalmazza.

Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha a földmives és kézműipar egymást kölcsönösen támogatják. Vagyis a földmives belföldi sőt vidékebeli kézművestől szerzi be minden néven nevezendő szükségleteit, mi által hatalmas lendületet ad a magyar iparnak, míg az iparos szintén a vidékebeli földmives termékeiből fedezvén szükségleteit, az általános munkóról ez a két ágazata oly fokra emelkedik, hogy a külföld támogatása nélkül is felvirágzik, mi által azt az eléggé nem becsülhető eredményt érjük el, hogy fölöslegét mind a két fél feltarthatja akkorra, midőn az illető terméknek ára lesz s nem kénytelen azt nyilvános vesztesség mellett az első jött-ment kucepnek bármilyen áron átengedni.

Kétségtelen, hogy ez tisztán csak az illetőktől maguktól függ, de a jó példát mindaz által a vagyonszabb osztály köréből kelieane kiindulni az által, hogy tehetősbejünk egy mindennapi, mint fényűzési szükségleteiket a belföldön szerzik be, hazai termékekből s nem futnak minden csekélységért a külföldre, szem előtt tartván, hogy a honmaradt pénz a közvagyonosodást mozditja elő, iparunkat, földmivelésünket és kereskedelmünket függetleníti, önállóvá teszi.

Ily módon kereskedelmünk is megszabadul a sejeites elemektől, melyek fejlődésének, felvirágzásának útját állják, kiterjedést akadályozzák, hitelet és jó hírnevét tönkre teszik. Mert nem szabad felednünk, hogy a kereskedelem is csak úgy felel meg hivatásának és feladatának, ha érdeket a termelő érdekeivel azonosítja. Amint pedig jelenleg állnak a viszonyok, a kereskedelem és a földmivelés érdekei nem azonosak, hanem egyenes ellentétben állnak egymással, minthogy földmivelésünk természetes hivatásánál fogva a minőségre fekteti a fősúlyt, míg kereskedelmünk a realis alapokról letérve, a mennyiség veszi számításának alapjait s inkább en gros dolgozik, ha a termelő e mellett tönkre is megy, csak neki meglegyen látszólagos haszna.

Ha azonban az általunk fentebb ajánlott mód, hogy t. i. a földmives és kézműipar egymást támogassák, eszközöskébe vétetik, kereskedelmünk is visszatér a realis alapokra s így mind a három tényezőnek érdekei azonosulván, annál hatalmasabb lendületet vesz földmivelésünk, iparunk és kereskedelmünk is.

Csak akkor, ha iparunk, kereskedelmünk ily módon felvirul, számíthatunk arra, hogy földmivelésünk a külföldi versenyt, bármilyen mértékben lépjen is az föl, minden rázkódattás nélkül kiálja.

Ily módon, kereskedelmünk és iparunk felvirágzásának azok önállását is biztosítván, arra is gondolhatunk, hogy kifejelet, megizmosodott iparunk a külföldön is becsülettel megálja a versenyt s a külföldről behozott pénzzel; emeljük közvagyonosodásunkat.

Legelső sorban bizonyára annak szükségére merülne föl, hogy földmivelésünk, iparunk és kereskedelmünk érdekei államilag is biztosítottassanak, kormányunk azonban ha hajlamot is mutatna arra nézve, hogy eszközölje mindazokat az intézkedéseket, melyek szükségesek arra nézve, hogy földmivelésünk, iparunk és kereskedelmünk önállóságra jutva a külföld gyámködsébe alul szabaduljon; nem képes erre alap politikájánál fogva, mint a mely az önálló vámtérület (az egyetlen segítség) eszméjével homlokegyenest ellenkezik.

Hogy azonban kormányunk ebben a tekintetben mégis tegeyen valamit, arra nézve muhatatlanul szükséges, hogy földmivelésünk, iparunk és kereskedelmünk, saját érdekeiket időismerve, egymásnak kölcsönös támogatása által arra a fokra emelkedjenek, honnan már már visszaeséstől nem lehet féltünk.

Az elmondottakhoz képest tehát a legelső teendő az, hogy a külföldről bármely szükségletünket csak akkor fedezzük, ha az a belföldön épen nem volna lehetséges. Szóval támogassuk a magyar ipart, mely aztán önként érthetőleg erejéhez képest szintén támogatni fogja a földmivelést.

Hogy ebben a tekintetben földmivelésünk, iparunk és kereskedelmünk érdekeinek megóvására egyelőre is mily intézkedések volna-nak szükségesek kormányunk és törvényhozá-sunk részéről, azt alkalmilag tárgyalni fogják.

Hirdetési díj:
Négy hasábon petít sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a főbbesír
Hirdetések alny szerinti a leg
olcsóbb árért vétnetek föl
Bélyegdíj minden külön bolzta-
lásért 30 kr.

„Nyitlér”-ben megjelenő köle-
mény minden petít sora 30 kr.

Hirdetések felvételnek a kiadó-
sítvában, KUTASI L. könyv-
nyomdájában, valamint ZILBER-
MAN H. könyv. irodájában is.

Név nélküli vagy bérmentésből
baktított késíratok nem vétel-
nek ágyeltemben.
Késíratok vissza nem
adottak.

IV. évfoly
Hasszony
prodiális hetilap,
egyletnek hivatalos
nyamára.
Nem szaklapja ma már
család minden réte-
reket, hasznos taná-
karakos gazdálkodás
vel megismertet, még
or, midőn a nő elva-
n, hogy a család min-
tal menyessé, a sze-
y és az öreg anyóka.
Egyes rovatai, mint a
(nyos) és divat rovat,
vratott írők és írónők
tárhoz és regnyro-
kátársakkal találko-
mit tehát azt a nagy-
eszedik, mert hol
hozhatlan tarsalkodó
sú asztalon. — A est-
16 oldalon megje-
nyegedve 1 frt 50 kr.
Hasszony” kiadó-
rut 20. sz. a. intézen
fogadtatnak.
Hivatala mutatvány
kül mindazoknak,
zernőben levelező-lap-
Hasszony”
vázi korut 20.
sz. a. szabadsza hi-
tett több száz forin-
taritani.

ta, dörzs-por,
svászon, dörzs
ható Naxos
sárak gyára-
V. Pilgram-

tára

legnagyobb vá-
as és mérekelet
inőbb anyagból
nek.

eny.

mártus hó 16-tól kezd-
tára és kibővítése, va-

184 frt 54 kr.
2302 — 72 —
1713 — 96 —
503 — — —
119 frt 80 kr.
136 — 76 —
878 — 35 —

szesen 5830 frt 04 kr.
beaváló felügyelőség
előirt kellekkel ellát-
tt m. k. dohány beaváló

beírás, előmérték, árelem-
csak alóirt m. kir. do-

elügyelőség.

Hajdumegye közgyűlése.

Debreczen, decz. hó. A megyei közgyűlést tegnap délelőtt 9 után a bizottsági tagok csekély részével...

A közgyűlés helyben hagyta a bőszi járásbírósnak a helyb. törvényhatóság s a debreczeni kir. törvényszék között kötött szerződését...

Ezek voltak az első nap főbb tárgyai. (Második nap) Főispán a gyűlést 9 órakor megnyitván: mindenek előtt a múlt ülés jkve hitelesítették.

Ezután tiszteltbeli főrovossá tegnap kijelentett dr. Zelizy Dániel hivatalos eskjé leteszt és megköszöni a kinevezést.

Ennek megtörténtevel a közgyűlési tárgyszorozatot tárgyalása végett folytatolag fogantatba.

H. Bőszi város 1883. évi gyámpéztári számadása észrevétel nélkül jóvá hagyott.

Hadház városnak 1883. évi gyámpé számadása némely megtérítendősegeknek szám adó terhére tétele után — jóváhagyatik.

Szoboszló város és B. Újváros község uganyti számadása be nem érkezve nem tárgyalhatott.

Nánási k. 1883. évi gyámpéztár számadásai némely fenttarrással helyben hagyatik.

Polgár Lajos vámospercsi lakos kérvénye felebbezési határidejének nyitvatartása iránt — elvetették.

Szolnoki Péter és érdektársainak a bőszi törvényhatóság ellen beadott felebbezese hosszú és szenvedélyes vita után elutasították.

Kovács András felebbezése Debreczen-nánási vasút ügyében hiány-pótlás végett visszaadották.

Gál Mihály felebbezése Bőszi város községi személtre tárgyában alkotott szabályrendeletből kifolyólag — mint tárgyalat visszaadották.

Ugyanannak felebbezése a bőszi törvényhatóság ellen beadott felebbezése tárgyában — mint tárgyalat visszaadották.

Ugyanannak felebbezése folytán a viki földék előleges kiadása ellen a felebbezett határozat felolvasatik.

Lada János bizottsági tag felebbezése Bőszi város képviselő testületének azon határozata ellen — mert a nánási vasút kölcsön törlesztésének részlete 4000 frtot előleges jóváhagyás nélkül kölcsön venni rendelt.

A »DEBRECZEN« TARCZAJA.

Arany ifjuság.

Két ének. Megjelent a »Pesti Napló« f. decz. 25-ik számában.

A nagyobb, mintegy 800 sorra terjedő verses elbeszélés a mai genyri-ifjuság egy részének lelki életmódját és párbajmániáját ostromozza.

ben. Meseje igen egyszerű: A 20 éves, de uracsnak nevelt Jenőt egy öt, esetleg örökölhető kaczer rokona, Adrienne és ennek fondorkodó anyja párbajba keveri egy hadnagyal.

Az aránytalanul erős nem sül el, mert Jenő ellenfelet kihívja és összevagdálja egy öreg költő-barátja, ki Jenőt atyailag szereti s kivel ő saját költői kísérleteit is közölni szokta.

Később azonban összeül az ifju firtlik becsületbíróasága s azt határozzák, hogy Jenőnek a hadnagyal meg kell verekedni. A párbaj végbemegy s a jobb sorsra méltó gyermek golyótló találya elhull és meghal.

Térhíányában közlünk itt ma és holnap néhány részletet, a melyekben (mellesleg mondva) hivannak javítva az eredeti közlés sajtóhibái.

A párbajmániá.

Az a sok párbaj, az a folyton Hajhászott zaj, szenzáció! Mosolyomat magamba fojtom, Hisz népünk harci náció! — S hol kapna részt a harci hév ma? Mertanból vizsgálj Bellona, Magyar vitéség — ócska téma! A párbaj — szurrogátuma.

S aztán ma nem elég kiválni: Könyv, líra, parlamenti pad, Gavallérság hírében állni,

felvilágosító nyilatkozat tétel végett visszaadották.

Daróczy János felebbezése Nánás v. képviselő testületének a községi vagyon kezelése tárgyában hozott határozata ellen — mint elkésztet elutasították.

Csege község terhérol az 1883 ik évről 621 frt 45 kr közmunka váltáság töröltetik.

Több rendbeli bőszi törvényi, újvárosi nánási lakosok közmunka leírás iránti kérvénye elintéztetik.

Gyűlés végen főispán uró mlga a tagok érdeklődését megköszönve boldog új évet kíván, a bizottság eljenzése közt az ülést 1/1-kor feloszlatja.

A debreczeni cukorgyár.

Debreczen, decz. 30.

A debreczeni cukorgyári részvény társulat, — mint halljuk — közelebb tartandja közgyűlést, melyen az igazgatóság a részvényeseknek a gyár felosztását, illetve a társulat felszámolását fogja javaslatba hozni.

E tény felett, nem lehet eléggé sajnálatunkat kifejezni, mert ez is bizonyítja a közgazdasági helyzetünk folyton rosszabbul állapotát és azt, hogy külföldön a nagyobb ipar vállalatok és gyárak virulnak és gyarapodnak, addig hazánkban csak a legrosszabb állapotban állnak.

Mintogy több mint valószínű, hogy a megtartandó közgyűlés a társulat felszámolását fogja kimondani, nem lesz időszerűtlen a cukorgyár eiddigi működéséről néhány szóval megemlékeznünk, megjegyezve, hogy idevonatkozó adatainkat a dr. Király Ferenc kamarai titkár által szerkesztett kamarai jelentésből vettük.

A cukorgyártás ezen vidéken csak az egy debreczeni cukorgyár által van képviselve, mely gyár az utóbbi években nem tudott felmutatni oly eredményt, mint az előző években. Oka ennek az, hogy a gyár alig volt képes a gyakorlatban levő felette terhes a dózist a szállításra és a kedvezőtlen szállítás miatt a vevőkönél, szállító nehézségeket legyőzni és fenntartást biztosítani.

Az új adóztatási rendszernek, a szállítási kalamitásoknak és a kedvezőtlen kiviteli viszonyoknak következtében a mezőgazdasági és állattenyésztési érdekek szempontjából oly kiválóan fontos és nagy jelentőséggel bíró egyéb iparágak és az utóbbi években inkább hanyatlást, mint fejlődést mutattak.

A debreczeni cukorgyári részvény társulat 1860-ik évből keletkezett, s a repatermelés meghonosítására ezen körületben a legjelöltebb befolyással volt. Működését 50,000 méter négyzet méter területtel kezdte meg, fokozatosan oda emelkedett, hogy most mintegy 100,000 méter területet dolgozt fel évenként.

Szükségletének nagyobb részét saját gazdaságában természet, másrésze a környékbeli birtokok és gazdálkóló szerződésileg meghatározott mennyiségben és áron szerezte. A termelt anyagának a cukorgyártásra vonatkozó minőségét illetőleg az egyes vidékekre nézve kiemeljük, hogy a cukorgyár igazgatóságának tapasztalata szerint s a különböző vidékeken foganatosított termelési kísérletek alapján a kamarai területen két egymásból különböző termelési fónalat lehet megkülönböztetni.

Ez ellenállhatlan divat! S mi hajdan volt Hunyadi, Zrinyi Az ma Keresztessy, Chapon, Nélkülök s hogy ha nem tudsz vivni — Megállsz, de kéies alapon.

Vivők s nem vivők... így oszlanak Két részre már az emberek! A zok gunydalokat dalolnak, Járának nézik tyukszedet; Nödet kísérik s ha bekapnak, A botjuk köcsögödre csap!... Ók az urak ma! még a papnak Van tölük némi nyugta csak.

S a nem vivők! Oh árva, asztmás, Kőhécsele, száraz-beteg, Könyv-buvó, nyárszolgári kaszt! Más Törvény alatti emberek! Mert nem az az igazi törvény, A hogy Csémeghy írta meg, "Code de duelle" a fő s megtörvény Tílalmai... nyakad szeged.

Pof, durvaság legyen a részted, Ha vivni nem tudsz s gyöngye vagy! Ur az izmos, a durva, részeg, Csuklónk nemes rész, nem az agy! "Müvelt társalgót" bujt a kalmár, S ma csak lovag-szabályt vitat, Állatvédegylet ugy se kell már, Embert vedj — jobb e gondolat! — Jenő végbucája.

Szép Adrienne! én készülök már! De nem, nem oda megyek én, Hol háznak topolyok között vár S a rózsakert mosolygó elem, S hol örömost játszottam veled, Hol álom és dal volt az élet S hol — már halál révén talán — Virraszta édes jó anyám!

Szép Adrienne! én készülök már! De nem a városba, a hol Az ifjunak már tüve vótál S hol ajka csak rólad dalol,

Az egyik T.-Eszlartól egyenesen dének tartva a Sárrégit terjed, míg a másik N. Károlytól délnyugoti irányban az Érmelléken keresztül N.-Váradig vonul. E két vonal mentén termelt népa ugy czukor tartalmánál, valamint légey tartalmu csekely alkatrészeinél fogva versenyez az ország területén termelt legjobb repával.

Különösen kiemelendő pedig az előbb említett vonal mentén T. Eszlar, Lök, Királytelek, Nyiregyháza, Nánás, Dorog, Bőszi törvény, Debreczen, Újváros és Sárán községek termelési eredménye, míg ez utóbb említett vonal mentén N. Károly, Mihályfaiva, Székelyhid, Diószeg és N. Várad szomszédságai szolgáltatják a legjobb anyagot. Ezen két termelési vonal mentén a jobb földeken a repának czukortartalma átlagosan 12%, de Hajdumegye és Dorog határában ennél még magasabbra is tehető.

A mi a termelési eredmény illeti, megemlíthetjük, hogy a korábbi években korán beállott hideg a nem eléggé fedett repakultávan tetemes károkat okozott, mi a termelő gazdákat érzékenyen sújtotta, mivel az anyag-czukor tartalma is gyengébb lévén mint a korábbi években, a debreczeni cukorgyár egy tetemes mennyiségnek elfogadását megtagadta. Kiemeltébb volt a termés minőség és mennyiségileg is 1880 ban, noha a végeredmény nem igazolta a gyárnak és gazdáknak reményeit.

A cukorgyár műszaki berendezése következő, Működött a gyárban nyolcz különböző gőzgép; egyéb üzleti készülékek száma és neve következő: 5 kazán, 1 repa mosó dob, 4 választó ü-t, 3 Robert-fele pároló készülék, 1 Vacuum, 1 szörp főző, 2 repa reszelő, 2 viznyomású sajtó, 4 hab göszszelő, 1 czukor hűtő 6 czukorépítő, 2 czukorkeverő, 3 czukordaráló, 59 előmelegítő, czukor-, szörp-, és vízmelegítők, 36 csontresztelő kád, 2 csont szennemelő, 4 csontszén kezemze, 1 csont törő készűk és czukor asztalok.

Termelési képessége a gyárnak évenként 8-9000 métermáza czukor. Fel dolgozott nyers anyag 90000 m. m. repa. Elállított árak 7000 m. máza czukor.

Munka napok évenként 288. Munkaórák naponként 10 óra.

Alkalmazott munkás személyzet és hivatalnok: igazgató, pénztárnok, könyvelő, irodai tiszt, raktárnok, gépész, 236 munkás, 4 gazdasági tiszt, 20 felügyelő és csész, 52 béres, 200 gazdasági napzamos. Női munkás 466. Napibérek 40 krtól 1 frt 20 krt.

A debreczeni cukorgyár tehát közel ezer munkáskének adott foglalkozást és kenyeret s ez okból is megszűnése nem a legkedvezőbb hatású leend.

ELOFIZETESI FELHÍVÁS.

Előfizetést nyitunk lapunk, a »Debreczen« 1883. évi január-márcziusi évfolyamára, illetőleg január-juniusi felévre.

Szíves bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzájuk minél előbb beküldeni sziveskedjék, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési árak ugy helyben mint vidékre:

Table with 2 columns: Duration (Egész évre, Felévre, Negyedévre) and Price (10 frt, 5 frt, 2 frt 50 kr).

Azon t. előfizetőinknek, kik a »DEBRECZEN«

CZEN" t jan. 1 től jártni öhatják: lapunkat január elsejéig ingyen küldjük.

Előfizetheti helyben Kutasi Imre nyomdájában, — továbbá Telegdi K. Lajos és ifj. Csathy Károly könyvkereskedéseknél, s vidéken, postautalódnnyal minden posta hivatalnál.

A »Debreczen« szerkesztőisége és kiadó-hivatala.

Helyi hírek.

* Serteskivételünk. Debreczen városából decz. 1-től a mai napig, tehát egy hó lefolyása alatt Kóbbányára 2691 drb. sertés szállítottatott. Azonkívül Bács és vidékre felhajtattott 334 összesen 3025 sertés. — Felhajtattott továbbá ebben a hónapban Bácsba 100, Pozsonyban 306 juh.

* Isteni tisztelő. Holnap, az év utolsó napján tartandó d. u. istentisztelet alkalmával a nagytemplomban nt. Csiky Lajos tanár, a kistemplomban főtiszteletű Révész Bálint püspök, a külvárosi ref. templomban nt. Könyves Tóth Kálmán lelkész fognak imádkozni.

* Magdolna. Rakosi Jenőnek u. n. »Parasztrágédaja« tul. kepen nem egyébb, mint egy silány remdráma, amelyben a nagy tehetségű szerző akarata ellenére is érvényesítette egy-két előnyös tulajdonságát, minők a szin-padi hatás ösmerete és a szép nyelvezet. A népszínház nagyon megérezte Blaháné eltávozását, azért kellett valami retteneteset, valami szokatlant színre hozni, a mi ugyan nem járhat szellemi és erkölcsi sikerrel, de (mint a rég letűnt izlésre való »Két árva«, »Lyoni rablójúkkok«, »Párisi szegényeb« »Londoni koldusok«) néhány szerző ma is csinál tele házat!

Még egy vagy két ilyen idegizgató előadás: a ki nek már nem elég jó ital egy pohár tiszta bor. »Magdolna« után hibába adunk a Magdolna-fele piszkot megkedvelő nezőnek Lear királyt, vagy társalgási vigátekot; annak már csak vitriol kell ezután. A budapesti népszínház irányát Irányi Dániel jellemezte leghibe-ben a parlamentben; szomorú az, hogy rossz hatásából kijut a vidékek is, mert a fővárosi új dongságot követelik a vidéki színigazgatótól. Így került színre nálunk először tegnap s éri meg ma az obligát, reméljük utolsó előadását ma. A darabot alig egy hete hogy ismertették; szinpadon látva, kivált a végső felvonás töltött el élménnyel, a melyben az anya az apának megkeríti a leányt s az anya régi szeretője megfojja az apát. Apagyilkosság, részegeskedések, egyszerű minden udok és — elkopott eszköz fel van itt használva, szerencsére a nélkül, hogy valódi hatást érne el. — Mitűn ez nem szin-darab, hanem czirkusz, nem mondjuk el, hogy gymnasztizáltak, ittak, fuldokoltak, ájtak, birkoztak, kapálóztak, buktak orra vagy hátra, téptek — dobáltak vagy törtek hajat, legyezőt, poharat, palackot és zsebkendőt az egyes szereplők, hanem egyszerűen konstataljuk, hogy nem kímélték hangjukat, izmaikat, csontjaikat, bájait és ruháikat. A czimszeret Kisis néj játszotta, ki a dráma emberiebb részleteit erővel és az alakító képesség több vonásával adta vissza. Közönség nagy számmal volt jelen.

* Népesedés. A múlt folyamán született ref. vallású 17 fiu, 22 leány, együtt 33; kath. 2 fiu, 1 leány, együtt 3. izr. 1 fiu, 1 leány, együtt 2. összesen 38 gyermek.

* Postarablás. Mint velünk tudatják, tegnapelőtt Füzess-Gyarmat és Kó-

csak kevesen tudták s még azok is csak kis káplárnak nevezték, mert e néven tette magát félelem és gyűlölet tárgyává. Mert kém, feladó, végrehajto, zsaroló és bakó volt egy személyben. Ő volt Urban ezredes besugója, kéme s legbizalmasabb és legmeghittebb embere.

Mind a ketten oláhok voltak, engesztelhetetlen, égő gyűlölettel eltelve nemzetünk iránt s korlát nélkül teljhatalommal zsarnokoskodtak a város és környéke felett.

Deák Ferencz fátlya nem törölte le, de ne is töröjje le azon rémítő idők emlékezetét, — megbocsáthatunk, de nem feledtük el, s bár lemondtunk megboszulásról, de nem arról, hogy taulságait meg ne őrizzük, s krónikáinkban utódainknak fel ne jezzük.

En is azért beszélem el viselt dolgait s bár akadna minden vidéken valaki azon idők élő tanui közül, a ki a krónika író munkáját elvégezné s feljegyezné áttelt eleményeit, szenvedéseit s a kis és nagy zsarnokok viselt dolgait mielőtt meg ki nem halunk mindnyáján, a kik szemtanuk voltunk!

E krónikai feljegyzésekre szükség van a történelemnek, s szükség van unokáinknak. A kis káplár, a kis zsarnok különben nem volt olyan zord és ijesztőképu ember, mint a mióknak a zsarnokokat rajzolják. Ellenkezőleg jó képu, mosolygó arczu ember volt. Szerette a tréfát s mindig enyelgő, édes-kés hangon beszélt mindeenkivel, még akkor is, mikor börtönbe vezetett valakit, vagy azt az általa kivetett adót szedte be, a mivel maga magát a káplári fizetés szerénységéért kárpótolni indítatva érezte.

Körültekintő és okos ember volt, ki azonnal telismerte a helyzetet s annak sokoldalú előnyeit. Holah! — így szölt magában — itt most pénz lehet csinálni, sok pénz! Hát csináljunk pénzt, sok pénzt!

Es ez elhatározásának megfelelőleg járt el. Azon kezdte, hogy behizelegte, szükségessé, nélkülözhetelenné tette magát a hatalmas ur: Urban ezredes előtt.

Ravasz és eles merte gyöngeségeit, hazzel egészen hatalmába zsarnokot. Valóságos Potemkin Katalinnak. Ertesítette őt minőtörtént, a mit az ember Szórákozta őt és magas állása daczára oly állapotban élt. Semmiféle őt el, ő maga pedig sem hogy alantas tisztgoru korlátain tul érint Búzske és követparvenű s mert minden sikerült betolakodhatni kizárni és megalázni mondhatni egyedül szögát kegyenczenek a hette.

Ez pletykázott, hellel szölt oly titkos és gette mindig, hogy utó a folyosók kanyarulatái még hálószerűbe előfűkbert hálaltott. Ez a fegy-lar volt, a ki urának s számarra kémil szolg-gal szemben, hanem melnel s a rendőrségnél is dot nyujtott neki, hogy sabb ügyeivel is meg-tudta, mikor hol lesz razzia a honvédek elle-oldalról fenyeget vesze-lesentek s vádák érkez-Ebbe volt hatalmas, s meanyire csak kizsáku-zen rendőr hatalom-m volt valami gyöngye, lója, a melynek czime-zsarlósnak ellent áll-a. Az anyák, kiknek kik ferjeikért retgett-hogy fegyver, vagy

r ó s-L a d á n y közt a k A tettesek a kocsiat agyon frtot elraboltak. Az eset nem jelzett levelezőnk.

* Színházi hírek. A Konti szép zenéju operé jóvő heten kerül színre. Kiváló szép tehetségű büjvő évadra ismét Kreesz szerződtött: 100 frt havi játék mellett. Németh s segű tagja zintársulatun v a ri nemzeti színház ind-lítást kapott vendégzere-czeiből, Január hó végen ottan egy operetthen (Kol-szinműben fog fellépni. Tudni azt, hogy Rákóc-eladott népies drámáján képe — nem a mostani idő-1900-ban szerepel. Ugyan-ermitik, hogy Gyömbér M-járatban részt vesz. Vissza-fogháza itelik el s kizsáb-év múlva az 5-dik képl-magáról. Mivel pedig a bo-ban volt volt s Gyömbér s börtönben, onnet csak ki-ki s csak 1900-ban játsz-atodik felvonásban előrt.

* Gyászír. A köve-vették egy ifju nő teme-lomtól megtörve jeltük-tesztverék Szabó Em-december 29-én, reggeli-ében, hossza, színeve-szos elhunyt. Drága hal-czegled-utcai 17-dik sor-30-ik napján délután 3 ór-halotti imával, a Péterfia-örök nyugalomra helyezte-segítelre az elhunyt ro-n. e. közönséget bánatos-Debreczen, 1884. deczer-Mártonn, szől. Jubász J-anya; testvérei: Szabó-Istvánné gyermekeivel; Sz-terezia, Pongor Istvánné-vel; Szabó Albert néje-Szabó József, Szabó Sánd-elhunyt poraira!

* A gazdasági egyes-3 órakor a városház nagy-nyl értekezést tart.

* Vizeszlety. Szatm-szatmármegyei folyók ves-A Krasznára mell-viz borította. A meg-kormány főfelügyeletel

* Köszönet. A »Deb-Elenőr« t. szerkesztőse-jaik jóvő évi folyamát a-jd nélkül felsajlanani. — adományozásért a kör-v-köszönetet. Debreczen, 1-Bálint jegyző.

* Orsz. vásár N-L-vásárai január hó 15-ét-tember hó 29-ét megel-csütörtök napján tartatn-szerda napon a baromvá

* Szylvester este-n löző helyein multság-ban katonai zenekar, Kó-ban »Fiume« czegled-ú-játszani.

r ó s-L a d á n y közt a kocsi postát kirabolták. A tettesek a kocsi agyonlőtték a k é t e z e r f r i o t elrabolták. Az esetről újabb hírt még nem jeltett leveleznők.

* Színház hírek. A z e l e v e n ö r d ö g Konti szép zenéjű operettje mint újdonság a jövő heten kerül színpadra. Nyilassy Mátyas kiváló szép tehetségű burlesk komikusunk a jövő évadra ismét Krecsányi színtársulatához szerződött: 100 frt havt fizetés s két jutalomjáték mellett. N é m e t h József közkedveltségű tagja színtársulatunknak a k o l o z s v á r i nemzeti színház intendatúráját felszólítást kapott vendég szereplésre szerződési czeiből, Január hó végén utazik Kolozsvárra s ottan egy operettben (Koldusdiák) s egy népszínműben fog fellépni. Nem lesz érdektelen tudni azt, hogy Rákosi Jenőnek tegnap előadott népies drámájának, a három utolsó kepe — nem a mostani időkben, hanem 1898—1900-ban szerepel. Ugyanis az első képen azt említik, hogy Gyömbér Mihály a boszniai hadjáratban részt vesz. Vissza térve önnét 20 évi fogházra ítélik el s kiszabadulva börtönéből 20 év múlva az 5-dik képen ismét életjel ad magáról. Mivel pedig a boszniai hadjárat 1878-ban volt volt s Gyömbér Mihály 20 évig ül a börtönben, önnét csak 1898-ban szabadulhat ki s csak 1900-ban játszhatta el az ötödik s hatodik felvonásban előírt rémséges mesét.

* Gyász hírek. A következő gyászjelentést tettük egy ifjú nő temetéséről: Mely fájdalomtól megtörve jelentük szeretett leányom és testvérünk Szabó Emília n a k folyó évi december 29-én, reggeli 2 órákor, élete 33 ik évében, hossza szenvedés után történt gyász szos elhunytát. Drága halottunk földi részei a czeplé-utcai 17-dik sorszámu háztól f. hó 30-ik napján délután 3 órákor tartandó rövid halotti imával, a Péterfia-utcai sarkertben fog örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességétélre az elhunyt rokonait, barátait és a n. e. közönséget bánatos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1884. december 29. Özv. Szabó Mártonné, szül. Juhász Terézia, mint édes anyja; testvérei: Szabó Irma, öz. Karla Istvánné gyermekeivel; Szabó Erzsébet, Szabó Terézia, Pongor Istvánné ferjével s gyermekeivel; Szabó Albert nejevel és gyermekeivel; Szabó József, Szabó Sándor. Állás és béke az elhunyt poraira!

* A gazdasági egyesület e hó 31. d. u. 3 órákor a város ház nagyertermében választmányi értekezletet tart.

* Vízveszély. Szatmárról sürgönyzik: A szatmármegyei folyók veszélyesen emelkednek. A Kraszna mellett falvakat viz borítja. A megremült birtokosság a kormány főfelügyeletét óhajtja.

* Köszönet. A „Debreczen” és Debreczeni Elenor” t. szerkesztőjei szívesek voltak lapjaik jövő évi folyamát a „Polgári kör” részére díj nélkül felszámolni. — Fogadják e szíves adományozásért a kör választmányának halás köszönetét. Debreczen, 1884. decz. 30. Takács Balint jegyző.

* Orsz. vásár N. Léta község országos vására január hó 15-ét április hó 24-ét szeptember hó 29-ét megelőző hetek szerda és csütörtök napjain tartatnak, megemlítvén, hogy szerda napon a baromvásár tartatik.

* Szilveszter estén holnap a város különböző helyein mulatság rendeztetik. A „Bika”-ban katonai zenekar, K o h n Sándor kávéházában („Fiume” czeplé-u.) cigány zenekar fog játszani.

Ravasz és eles elméjével azonnal felismerte gyöngeségeit, hajlamait, szenvedélyeit s ezzel egészen hatalmába kerítette a rettegett zarnokot. Valóságos kegyenczévé vált, mint Potemkin Katalinnak.

Ertesítette őt mindarról a mi a városban történt, a mit az emberek gondoltak, beszéltek. Szórakoztatta őt és mulattatta urát, a ki magas állása dacára oly egyedül és elhagyott állapotban élt. Semmiféle társaság nem fogadta őt el, ő maga pedig sokkal dolyfőbb volt, sem hogy alantas tisztjeivel a szolgálat szigorú korlátain túl érintkezett volna.

Búske és követelő volt, mint minden parvenü s mert minden törekvés dacára nem sikerült betolakodhatnia a főurak köreibé, kínzani és megalázni igyekezett őket. Legfőbb, mondhatni egyedüli szórakozását és mulatságát kegyenczének a kis káplárnak köszönettelte.

Ez pletykázott, hazudozott neki s élete ellen szőtt oly titkos összeesküvésekkel rémitgette mindig, hogy utóljára a ház előtt álló s a folyók kanyarulataira állított örök mellett még halászhálója előfőkájében is fegyveres embert hálaltott. Ez a fegyveres ember a kis káplár volt, a ki urának föltétlen bizalmát bírta s számára kemény szolgálat nemcsak a lakossággal szemben, hanem még saját alantas közönséggel s a rendőrséggel is. Ez természetesen módot nyújtott neki, hogy a rendőrség legtitkosabb ügyeivel is megismerkedhettek. Mindig tudta, mikor hol lesz házmotózás, elfo atás, razzia a honvédek ellen, — kiket hol, mely oldalról fenyeget veszedelem s kiről mily jelentések s vádak érkeztek a rendőrség kezébe. Ebbe volt hatalma, s ezt zsákmányolta ki a mennyire csak kiszákmányolható volt!

Az egész várost adóztatójává tette, mert ezen rendőr hatalommal szemben mindenkinek volt valami gyöngéje, valami rettegési, félni valója, a melynek czimén nem volt bátorsága a zsarolásnak ellent állania.

Az anyák, kiknek honvédek voltak, a nők kik férjeikért rettegtek, a ház ura, ki tudta, hogy fegyver, vagy Kossuth bankó van el-

Hazánk s a külföld.

— Földrengés Spanyolországban. Jaenben, Benagrazában, Alfantejoban, Merjában és Malagában a földrengés roppant kárt okozott. Majdnem valamennyi ház romba dőlt és mintegy kétszáz ember életét veszítette. Granadában az Alhambra nem szenvedett sérülést. Hivatalos jelentés szerint a granadai és malagai kerületekben a földrengésnek 266 ember esett áldozatul.

— Egy kaszárnya eladása. A Bohémia-nak jelentik Bécsből: Nagy kereskedők és tőkepenészekből konzorcium alakult, mely a bécsi Ferencz-József kaszárnyát a hozzá tartozó területtel együtt 11 millió frtert megakarja venni. A konzorcium már benyújtotta tervét a közös hadügyminiszteriumhoz.

— A francia parlament és a löversenyek. A francia parlament az 1885-iki állami versenydíjakat majdnem egészen törölte. Még az az indítvány is, hogy az eddig megszavazott 300,000 franknyi díj helyett 50,000 franknyi összeg szavaztassék meg, csak két szónyi többséget nyert.

— A habona áldozata. Szent-András Hunyad megye községekben egy Motz Petru nevű kovácsnak egy zsidónőtől született fiú gyermeke. A fiú 8—9 hónapos volt, de folytonosan betegeskedett, a szülők azon hitben éltek, hogy gyermekük az ördöggel társalog s ezért nem lesz egészséges s elhatározták, hogy gyermeküket az izzó sütő kemenczébe be fogják dobattani. E végbéli egy cserna-keresztúri aszszonyt kérték fel, ki f. hó 22-én d. u. a műtétet végrehajtotta, azonban szokott mestersége ezuttal nem sikerült, mert a midőn a gyermeket egy kenyszerdő lapára illesztve, a kemenczébe be — s onnan kirtelen ki akarta rántani, a lapát elröptette s a gyermek porrá égett. A boszorkánykodó asszony jelenleg a dévai börtönben van A szülők ellen pedig a vizsgálat el van rendelve.

— A villamos világítás Amerikában. Mr. Preece az ismert angol elektikus, nemrég Amerikában járt, hogy meggyőződjék arról, mily mértékben terjedt el a villamosság Amerikában. Tapasztalatairól hosszasan írt, és e leírásból közöljük a következő adatokat: Az Egyesült-Államokban estenkint körülbelül 90,000 ivilámpa eg. Chicago városában van 2000 New-Yorkban több angol mértéfdnyire terjedő-utczák villamosan vannak viágitva. E számokból következtetve, a villamos lámpák és gépek is nagy keletnek örvendenek. Egy gyáros havonként 500,000 db szemetet el elvilámpák számára, egy másik naponként 50 ivilámpát és 3 dinamó-gépet ad el. A Bruth Company-tól eddig körülbelül 25,000 ivilámpát vásároltak. A villamosság tehát igen nagy tert hódított már Amerikában és folyton terjedőben van.

— A Pulszky-jubileum rendező bizottsága így állapította meg véglegesen az akademiában tartandó ünnepély programját: B. Nyáry Jenő a régészeti társulat általuk nyitja meg az ülést s utána Havas Sándor fogja őt üdvözölni s átnyújtja az emlékébumot, melyet tisztelői s átnyújtja az emlékébumot, melyet tisztelői írtak. Ezután következik a 15 magát képviselő a küldöttség tisztelgése, ezek között a nagy tud. akadémia, a Kisfaludy-társaság a képzőművészeti társulat, az iparmúzeum és az orsz. képzőművészeti tanács a tört. társulat a műemlékek orsz. bizottsága, a főváros, és az egyetem. Az akademia ünnepély után a Hungária dísztermében 50 terítékű lakoma lesz

Urban kegyenczét bepanaszolni! De különben is óvatos volt a ravasz, mindig négy szem közt, tanu nélkül végzte üzleteit. Képzeltetni hát a város elkeseredését s szemtelen és kielégíthetetlen zsarolások felett! Ha a magyar ember orgyilkos tudna lenni, bizonyára százszor is agyon ötétték volna!

De egyszer mégis megkapta a magát, és pedig épen karácsony estéjén 1852-ben. Valami elkeseredett emberek, kik — azt még ma sem tudja senki — módot találtak kicsalni őt a város sétányára. Itt megragadták, száját betömtek s azután lekaptva lábáról, olyan olvasatlan huszonötöt mértek rá, hogy hetekig sántikálva járt az utcákon.

Es csodálatos, ennek az exekutiának mily gyors hire futamodott a városban. Másnap reggel már minden ember tudta és mindenki meglegedve, örömmel vette hírel! Az emberek, ha találkoztak csak egy kacsintottak egymásnak a szemébe, mert szólni s a dologról beszélni, nagyon veszedelmes lett volna. De azért mindenki tudta, hogy mit jelent ez a kacsintás! Ugy örült neki mindenki, hogy egy napra felderült a szomorú város.

Ez volt Kolozsvár Krisztkindlije 1852-ben, ez az olvasatlan huszonöt. És a legkomikusabb az volt a dologban hogy a kis káplár ugy viselte magát, mintha semmi sem történt volna. Hallgatott miut a nyul, nem panaszkolt és nem fürkészte a dologot; viselte bekeben a mit kapott!

Hogy mi lett később belőle, azt biztosan senki sem tudja. — A legenda azt regéli, hogy mikor már jól tette szíva magát kolozsvárt oda hagyta, rablók támadták meg s elszedték tőle az összeszarolt pénzt, a mely 40—50 ezer forintba rugott. Azt is beszélik, hogy e feletti kétségbeesésében még az nap feikötötte magát.

Meglehet, mert azóta nem látta többé senki. Balázs Sándor.

esti 7 órákor, A lakomat rögtönzött hangverseny követi.

— A király adománya. Tisza min. elnök értesítéstés Faik Miksát, mint a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének elnökét, hogy a kfrály a nyugdíjintézet javára 400 frtot adományozott.

Muzsák. — A Petőfi-társaság közelebb tartott zárt ülésében a január 6-iki nagy-gyűlés programjának összeállításával foglalkozott. A felolvasók sorrendje az eddigi megállapodás szerint következő: 1. Elnök megnyitó beszéd Komócsy Józseftől. 2. Titkáry jelentés Ábrányi Emii másodtitkártól. 3. Frankenburg Adóif emlékezete Mikszáth Kálmántól 4. Lirai költenények Szász Gerőtől. 5. „A nagy urak nyári fészke telen” elbeszélés, Tolnay Lajosól. 6. „Dózsa György (költemény), Kiss Jozseftől. 7. Józseftől. 7. „Egy rút leán története” (elbeszélés), Balázs Sándortól. — Kilátása van a társaságnak arra is, hogy Dóczy Lajos tavaly megválasztott r. tag szintén ezen a közgyűlésen tarja meg székfoglalóját.

— Magyarország függetlenségi harca 1848—49-ben. Geich Richard tábornok műveinek most jelent meg a 14. füzeté. Ára 40 kr.

— A várszínház tegnap este ünnepé fennállásának 100 évfordulóját. A színház épületéről lobogók hirdetik az ünnepélyt. Színre került Mátyus diák, ezt megelőzte dr. Várady Antal, hangulatteljes prólogia!

— Nyolcz forintos ostobaság. Dr. Bihari Péter tanár ur „Altalános és hazai művelődéstörténete” írt, melyben a Kossuth kultúrterénelmi fontosságának hat sort szentel; kifogásolja a Kemény Zsigmond magyarosságot; Aranyt tartja legnagyobb lyrikusnak. Egyéb-irant Petőfiről is megemlékezik, kinek forradalmi énekei: „inkább átkozódások, mint lelkesítő szöszatok” A mű ára 8 frt.

— Csoka Péter története. Népies irány- b eszély, írta Endiei, (Zombor, Bittermann Nyomt.) e kis beszély pályamunka volt s 116 társá közt dicserettel tüntettek ki a bírálók (P. Szatmáry K., György Vilmos és Komócsy J.) Ára 25 ki.

Közgazdaság. — Gyümölcsfa magcsemetek kioszfása. A földművelés-, ipar és keleményi miniszterium a f. 1885. év tavaszán mintegy 12000 darab gyümölcsfa magcsemetét, vadonczokát fog díjjalanul kiosztani oly községi faiskolák számára, melyeknél a magvetés nem sikerült, vagy más elfogadható oknál fogva, nemisítendő alanyokban hiány mutatkozik. A kiosztásra kerülő vad alma, fahérszében pedig vadkörte, cseresnye, szilva, sajleggy, keserű monda, kaj szin-barack s törpe birs-csemetekből állauak. Ezen magcsemetekből csak oly községi faiskolák részesülhetnek, melyek megfelelő talajjal és fekvéssel bírnak, kellőleg bevannak kerítve, kuttal és a szükséges fölszerelési tárgyakkal elvannak látva; melyek kezelője kellő szakismerettel rendelkezik s hol a munkálatás akadályokba nem ütközik. Ezen föltételek létezése a tanfelügyelő vagy kerületi faiskola felügyelő, vagy a törvényhatóság hivatalos bizonyítványával igazolandó. Végre a folyamodó községnek köteleznie kell magát arra, hogy a nyerendő magcsemeteket csakis az ezen miniszterium által megállapított gyümölcsfajtákkal fogja nemisíttetni. Az ajkva vesszők beszerzési forrása közöltetni fog. Igen szegény községek ajtóvesz-

szöket is fognak adományképp nyerhetni. A kéllőleg fölszerelt s a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz intézett folyamodványok — 50 kros bélyeggel ellátva — megénként az illető megye közgazdasági előadójához leg később február hó 16-ig benyújtandók. A folyamodványba az elősorolt adatokon kívül megjelöendő: a község neve, az utolsó vasut, vagy hajó-állomás és az utolsó posta és a nyerni kívánt magoncok faja és fajonkénti száma a faiskola területe és besztási terveze. Magánosok — kik faiskoláikra nézve az említett adatokat igazolni képesek — magcsemetekért szintén folyamodhatnak; kérelmeik azonban csak másod-sorban, azaz annyiban fognak tekintetbe vétetni amennyiben a községi faiskolák igényeinek kielégítése után a kiosztandó készletből még fölsőleg fogna fenmaradni. Ez utóbbiak kervényei hasonlóképp az említett határidőig a köz előadó utján lesznek benyújtandók. Budapest, 1884. december hó 24-én.

Törvényeszek. — Pospichál főnöksége alatt Budapestén grassált tolvajbánda egyik tagja, Szemerá: József, tudvalevőleg még a másodbíróági ítélet kihirdetése előtt a kerepesi uti fogházból megszökött. Szemerát Kassának vette útját, hol egy betörésen rajta kapták s elzárták. A kassai törvényeszek összbüntetése 4 évi börtönt mért rá, mely ítéletet ugy a kir. tábla, mint mint a kir kuria helyben hagyta.

— Clovis Hugues asszony póre. Az esküszék január hó 8-án tárgyalja Clovis Hugues asszony póré.

Apró-cseprő. — A fontosok. A közéleti képviselőházi szavazásnál Bornemissa Adam csodákozva kiált föl: „Mit arthatta vissza a Tiszák kát a szavazástól?” Mire U. G így felelt: „Kálmánt a fontos dolgok, Lajost a fontoskodás. Lászlót a testi fontosság!”

Tengeren. (Nápoly, 1882. márcz.) Ringatódom lány hullámán, Játszik velem édes aloom, Képelelben bontogatok Selyem-arany hajfonatot.

Bontogatom, teregetem Mérféltelen tengereken. Tenger, ígöböl minden ragyog — Azt hiszem — szerelmes vagyok! Kiss József

SZERKESZTŐI POSTA. Cs. L. urnak, helyben. Latogatását kerjük. A czikk tartalmát elmondotta volt a szerk megjegyzés.

Színház. Holnap, decz. 31-én: „Koldusdiák,” operette.

Felolós szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Kiadó helyiségek. Az ipar- és kereskedelmi bank piacz-utczán épült új házában 1885. május 1-jétől következő helyiségek kiadandók:

- 1. Két utczai bolthelyiség. 2. Földszint egy udvari lakás. 3. Első emeleten két udvari lakás. 4. Második emeleten egy utczai s két udvari lakás.

Bővebb felvilágosítást az ipar és kereskedelmi bankban szerezhetni.

Feltűnő újdonság! 6 nap alatt szőke haj bármely hajszinből, aár fekete, barna vagy vörös stbból nyerhető az újonnan feltalált „Blondeur,” nevű készítmény segítségével. Nem hajfestőszér az, színtel sohasem veszti, az eredmény kímáradhatatlan és mint teljesen ártalmatlan megvizsgálatott. Ara egy üvegnek o. é. 1 frt 60 kr.

15 perc alatt a haj és szakál szép barnára vagy természetes fekete és tartósan festhető „Hair-Dye” nevű újonnan javított hajfestőszermel. Legbiztosabb szer. Hatása rögtön. Egy Hair-Dye ára: o. é. 2 frt. 20 kr.

Nincs többé ősz haj a sokszorosán megvizsgált, köszönetlevelekkel kitüntettet „harcgenerator” fejtán. Nem felütetes hejfestőszér az, hanem a megöszült hajnak visszazadja 3-4 hel alatt alatt eredeti színet. elvároltja a korpat és a fejbőr minden tisztatálanságát, és a bajnak fenyt és fiatalokri üdésseget kölcsönöz. Ara 1 frt 60 kr. o. é. Halairatok discretióból nem tóteknék közzé.

Carlo Schneeweiss, illatszerezés és specialista, Bécs, VI Gumpendorferstrasse 63 F. Vidékre utánvétel vagy az összeg és 20 kr. vitel-bér előleges beküldése mellett küldetik.

Dr. Szikszai Szabó József orvos-, sebész-, tudor-, szülész-, műtő-, m kir. honv. tórsorvos. — lakását állandóan Czeplé-utca 2567-ik számú saját házához — előbb Némethi ház tévén át; rendel betegeknék naponta délelőt 8—9-ig, délután 2—3 óráig; szegényeknek mindenkor díj nélkül.

Legjobb minőség legolcsóbb árak.

Különlegességek női és férfi báli cipőkben.

UJ CZIPÓ ÜZLET

az „Arany csizmához“

Debreczen, Czegléd utca, a városház alatt. a régi takarékpenztár mellett.

Olesőbb mint bárhol.

Legjobb minőségű női, férfi és gyermek cipő áruimat a

ujévi ünnep alkalmára

a legolcsóbb árak mellett árusítom el.

A nagyérdemű közönség becses pirtfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Falk Ottó.

Megrendelések mérték után gyorsan és pontosan. Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan eszközöltetnek.

Valódi görcei és markburgi férfi és női cipők.

Valódi orosz bagaria férfi és női cipők.

Hirdetés.

Ez-nel értesítem a t. cz. vendéglős és serméro urakat, hogy miután a sz. b. kir. Debreczen város tulajdonát képező serbeho-atali vám-szedési jogot hat egymást követő évre kibéreltem, 1885-ik év januárius 1-jétől fogva, ugy az ezen napon még raktáron levő, mint a későbbben hozatandó serek után e-ő behozattali vám — frt 2.65, azaz két forint és hatvanöt krajczár hek-oliterjéjétől — közvetlenül nekem fizetendő.

Kelt Debreczen, 1884. december 15-én.

Láttam: **Boczkó Sámuel,** rendőr-főkapitány.

Aron Miksa, bériő.

Egyuttal van szerencsém a t. cz. serfogyasztó közönséget értesíteni, hogy sikerült a világhírű Dréher Antal-féle serfőzdének fiók-raktárát Debreczen és vidéke részére megnyernem és ez által oly kellemes helyzetbe jutottam, hogy a t. cz. közönségnek a legjobb minőségű serekkel azon frissen, gyári áron szolgálatok.

A t. cz. magánfogyasztó közönségnek pedig folytonosan friss töltésű és legjobb minőségű palack-ser áll rendelkezésére.

A nagyérdemű közönség számos megrendelését kéri

kiváló tisztelettel **Aron Miksa.**

Iroda: ideiglenesen pünkösdi Szt.-Anna-utca 2545. Raktár: Piacz-utca (1714. sz.) és a ki-uj-utca svegletén.

7758 sz.

Építési árlejtési hirdetmény.

A nagy-létszámú m. kir. dohány-beváltó hivatalnál, 1885. évi mártius hó 16-tól kezdve ugyan azon évi október hó végeig a hivatalház és tisztalak átalakítása és kibővítése, valamint a dohány raktárak és őrház tatarozása teljesítendő.

A költségvetésileg megállapított összegek következők:

bontási munka	184 frt 54 kr.
föld, és kőmives munka	2302 — 72 —
ács munka	1713 — 96 —
asztalos, lakatos, üveges, és mázólo munka	503 — —
vas neműek	119 frt 80 kr.
bádogos munka	136 — 76 —
raktár és őrházi javítás	878 — 35 —
Összesen	5839 frt 04 kr.

Az építés biztosítása céljából az alulirt m. kir. dohány-beváltó felügyelőségnek 1885 évi január hó 5-én versenytárgyalás fog tartatni, melyhez az előirt kellékekkel ellátott írásbeli, zárt ajánlatok, az említett nap déli 12 órájáig, nevezett m. k. dohány-beváltó felügyelőség-nél elfogadhatnak.

Az ajánlati és szerződési feltételek, valamint az építési leírás, előmérték, áremlzés, terv és költségvetés a megállapított hivatalos órákban szinte csak alulirt m. kir. dohány-beváltó felügyelőség-nél betekinthezők.

Debreczen, 1884 évi december hó 22 én.

M. kir. dohány-beváltó felügyelőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Van szerencsém a n. é. férfi és női közönség tudomására hozni, hogy a már évek óta fennálló

fodrász üzletemet

újjonnan a mai kor igényeinek megfelelőleg diszesen berendezve

Czegléd-utca Frid-féle házba

megnyitottam. Készletben tartok a legnagyobb választékban

női hajfonatokat,

ugy minden e szakmában vágó munkák jutányos áron készítés végett elfogadhatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Özv. Djaniska Mihályné.

Debreczen, 1884. nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Szabó Lajos Fiai

divat és kézműaru üzletükben, Debreczen, rózsatér,

az őszi és téli idényre nagyválasztékban kaphatók:

Divatos női ruhakelmék, flanelek, női posztók;

Fekete ternók, cachmirok és mindenféle gyászczikkek;

Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;

Selyem kendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;

Kreasz, rumburgi, fonál és pamutvásznak;

Ágy és asztalneműek, barketek, kalmukok;

Csipke és szövet ablakfüggönyök;

SZONYEGEK, FUTÓ, ÁGYELÉ, s NAGYSZONYEGEK;

Csipkek, szalagok, ruhadíszek, belésműek, gombok;

Pamutok és mindenféle rövidárak;

kitűnő szabású férfi ingek; esernyők.

!Szabott olcsó árak mellett!

Jó mulatságot, igazi nemes élvezetet szerezhet mindenki ingyen

ha a

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

kiadóhivatalához

fordul egy mutatvány-számért, melyet a kiadó kívánatára bárkinek is megküld.

A legolcsóbb, legkiterjedtebb szépirodalmi lap külön dívattal és könyvvalaku regény-melléklettel.

Érdekes és válogatott olvasnivalók a legjobb íróktól. — Minden számban pompás képek.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala

Méhner Vilmosnál, Budapest, papnövelde-utca 8 dik szám.

Minden hasonló készítmény felett előnyben bírnak ezen pilulák, melyek minden ártalmától mentek; legnagyobb sikerrel alkalmazhatók alszervi betegségeknek, változóanál, mellbetegségeknek, bőr, szem, agy, szájbetegségeknek, gyermekek és női betegségeknek; könnyen hajtó és vertisztítónak egy gyógyszer sem kedvezőbb és ártalmatlanabb.

A DUGULÁST

elűzni, mely minden betedségnek forrása. — Csukros voltuknál fogva gyermekek is kedvelik. — Ezen pilulák **PITHA** tanár udvari tanácsos bizonyítványa által lettek kintutetve.

Egy skatulya ára, mely 15 pilulát tartalmaz, 15 kr. Egy csomag, mely 8 skatulyát, és így 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint.

Óvat. Minden skatulya, melyen e czég: „Apotheke zum heil. Leopold“ nem áll, hamis, melynek megvételétől a közönség óvatik.

Megfigyelendő, hogy rossz, siker nélküli, sőt ártalmas készítmény ne véteassék. Egyenesen Neustein-féle **Erzsébet pilulák** kérendők — ezek a használati utasítás az itt látható aláírással vannak ellátva

Főraktár Bécsben

Apotheke zum heiligen **LEOPOLD NEUSTEIN** Ph. Stadt. Ecke der Planken und Spiegelgasse.

Raktár Debreczenben: Tamási K. és Göllt N. urak gyógyszerárában

Nincs többé fogfájás.

hogya ha használatik a

Fog-elixir (Elixir d'intifrice)

a tiszteletre méltó **Benediktinus atyák,**

készítménye a Soulacl apátságban;

a mely szer 1373-ban találattott fel, **Boursand Péter** prior által és a mely később **Maguelonne** prior ur által lényegesen tökéletesebbítette t.

Ez utólrhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához, — a foghus erősítéséhez és megsemmisíti a borsóvet, megóvja a fogakat az elroutástól.

A lehellet rossz szagának elűzésére minden má-féle fogviznél hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangu körökben az egész világszerte használatik.

Főügynökség: **Bordeauxban** (Franciaország) Seguin, 3 rue Hugerie. **Debreczenben:** Szepessy és Kerekas díszmü., **Schwarcz M. Benő.** Rott S. férfi divat-termében.

Különlettel árak:
Egy évre 10 frt — kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 50 —
Egyes szám 5 kr.
A lapokellmél részeltetett minden költendő díjazás, Vezetőség (Bécsben) a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
Műfathetmi helyben
TUDGDI K. LAJOS és UJ. GÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postai-utalások által.

Bergencze

(Level egy k...)
(r. e.) A magyar most is Budapestben tagja egyszer másszor szerény lapunkat, hogy zöl hasábjainkon, a falak mögött folyván tyomban esnek meg a mézesütek, hogy kuffóijén kürtöljék országát.

Szivességet szivesnozni — egyszer már mélyen tisztelt parló egy kis színtal-mögötti a m. t. honaty, hogy van furfang; bővében nek a távol — Berge Bergenczeziáról hiúni, hogy az valahol Boeckai hajduinak vidágy tőszomszédságában hogy! a Kongó-vidék az, a melyen tudvalevő pa minden nagy és kitott egy folyadék készhetlenül szükséges alkpa n a k. Szappan szükségök van EurópáLu-Kok-nak, mint a a lemosni valójuk.

Bergenczezia lakemberek. Nem hozza szemitizmus és antiszepos hátu tevék és esigetetésére szánt legesem, ha Bergenczezi országgyűlést híván őswa me jába (Bergenczezi elrendelnek valami katekeztében aztán két-háttik a jámbor bennszültán igen vig egy de szomorú egy vánézve. Más államok ribillió, de Bergenczezi lőttei legfolebb hogy kai hivatal előtt és és gyakoriakat k. . . róla — ki kell írnu

Hanem hát térjü gyártáshoz kellő folya bergenczeziái levelez dolgok állását illetén Bergenczeziában a kaczika kezeli, ha folyadékot mé érte bért s az szedi által fizetett összegek Sokáig a maga log, azonban történik folyadékot mérő társ lasztott egy olyan körében va óságos zse gát. Azon a vidéken csönző szépségekül szemek, meg a csá rünk (név szerint szépségekkel szerfőle nem nagy fáradságá delmező állás elnyere

Ez a férfiú aut elveket követett, hog államának neve, csá toztatta a társulat zöltötte a kaczika zel álló K-a-P-i-T-a nevű férfuknak — csak a — zsebeiket

Azonban éppen emberek érdekeit legdozó férfiak azok, a értenek. Így történt urammal is, mert a mért legyen az ő zshá már az állam ne szerették volna a be kább a kaczika, K